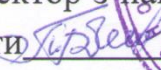

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної
роботи **Марія БОДНАР**

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

**Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мистецтво. Музичне
мистецтво).**

Кременець – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти»: для студентів з галузі знань А Освіта спеціальністю А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Кременець, 2025. 29 с.

Розробник:

Ільчук Ліна Петрівна – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Інна РАТИНСЬКА

ВСТУП

У програмі обґрунтовано методичні засади вивчення освітнього компоненту «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти». Визначено його актуальність у процесі професійної підготовки майбутніх учителів-магістрів мистецтва та музичного мистецтва. Розкрито зміст лекційного курсу, практичних занять і розроблено завдання для самостійної роботи студентів. Описано методи роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Ключові слова: здобувачі вищої освіти, майбутні учителі-магістри мистецтва/музичного мистецтва, музична освіта, інтеграція, урок мистецтва, старша профільна школа.

Динамічні реформи в освіті, а також зростання соціальних запитів до випускників музично-педагогічних спеціальностей зумовлюють потребу у покращенні їхньої фахової підготовки щодо вивчення різних видів мистецтв.

Навчальний предмет «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти» передбачає оволодіння студентами методичними знаннями і практичними навичками викладання мистецтва у профільних ліцеях, які необхідні для професійної діяльності вчителів-магістрів мистецтва у закладах загальної середньої освіти.

Контент навчальної дисципліни побудовано за педагогічною моделлю поліхудожньої інтеграції знань у царині мистецької освіти. Це окреслює органічне поєднання домінантних змістових ліній – музичного та візуальних видів мистецтв у єдиний тематичний цикл, що скерований на формування різнобічно освіченої особистості з естетико-світоглядними орієнтирами.

Робоча програма «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти» структурована згідно логічного об'єднання академічного матеріалу в цілісні тематичні блоки.

На вивчення освітнього компоненту «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти» у навчальному плані відводиться 150 год. / 5 кредитів ECTS.

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань А Освіта	Нормативна	
Загальна кількість годин – 150		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	1-й	1-й
		Семестр	
1-2-й		1-2-й	
Лекції			
28 год.		6 год.	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво).	Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		92 год.	134 год.
	Освітній рівень другий (магістерський)	Форма контролю	
		Екзамен – 1 семестр Залік – 2 семестр	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 38,7 % / 61,3 %

для заочної форми здобуття освіти – 10,7 % / 89,3 %

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вивчення дисципліни «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти» є підготовка компетентного, конкурентоспроможного фахівця у галузі загальної середньої музичної освіти, здатного забезпечити поліхудожній, творчий розвиток школярів засобами музичного та візуальних видів мистецтв.

Науковою основою освітнього компоненту є сучасні дослідження теорії, методики і практики музичної педагогіки, мистецтвознавства та суміжних наук. Академічний матеріал взаємопов'язаний з такими освітніми компонентами навчального плану як: педагогічна інноватика в теорії та практиці шкільної мистецької освіти, психологія педагогічної діяльності в закладах освіти, художні стилі та напрями у мистецтві, сучасні цифрові освітні технології у підготовці вчителя мистецтва та виробнича (педагогічна) практика.

Основними завданнями вивчення освітньої дисципліни є:

- розкриття сутності педагогіки мистецтва, музичної педагогіки, формування системи основних знань про музичне та візуальні види мистецтва;
- засвоєння змісту програми у межах цілісного музично-педагогічного процесу;
- реалізація ідеї загального інтелектуального, морально-духовного і поліхудожнього розвитку особистості;
- формування основ гуманістичної та етичної культури особистості студентів;
- засвоєння основ теорії і методики музично-естетичного виховання, реалізуючи принципи гуманізації та естетизації у межах цілісної музично-педагогічної концепції Нової української школи;
- виховання основ професійного мислення студентів, їхньої педагогічної майстерності;
- опанування різними видами професійно-творчої діяльності.

У результаті вивчення курсу «Методика навчання мистецтва у закладах загальної середньої освіти» в майбутніх учителів мистецтва/музичного мистецтва формуються такі програмні **компетентності**:

Інтегральна:

Здатність здобувача розв'язувати складні освітні завдання та проблеми у галузі загальної середньої мистецької освіти, що передбачає інноваційну діяльність, проведення науково-педагогічних досліджень сучасних проблем

музичної педагогіки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов організації освітнього процесу.

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), творчо самовиражатися, поважати українську національну культуру та приймати обґрунтовані рішення; усвідомлювати значення національно-культурної самоідентичності.

ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК 9. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод особистості захищаючи свої громадянські права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

Фахові:

ФК 3. Здатність до поглиблення мистецько-педагогічних і психологічних знань необхідних для навчання мистецтву з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти; розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 4. Здатність розв'язувати психолого-педагогічні проблеми в освітньому й інклюзивному середовищах, забезпечуючи сприятливий психологічний клімат.

ФК 6. Здатність до вирішення педагогічних завдань і моделювання сучасного змісту, структури уроків мистецтва з урахуванням інноваційних освітніх технологій, форм і методів мистецького навчання.

ФК 11. Здатність інтегрувати сучасні види мистецтва та мистецькі практики в освітній процес з метою формування в здобувачів загальної середньої освіти цілісного художнього світогляду, а також задоволення їхніх творчих потреб і мистецьких інтересів.

ФК 16. Здатність до безперервного особистісного зростання, постійної та систематичної роботи з удосконалення педагогічної майстерності; відповідально діяти з високим ступенем автономії.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. *Розуміє* значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, *керується* у своїй діяльності цінностями світової і

національної музичної культури, принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 8. *Розуміє, пояснює* сутність принципів формування культуровідповідного змісту загальної мистецької (музичної) освіти, *володіє* методичним інструментарієм, формами організації, традиційними і сучасними методами та засобами художньо-творчого розвитку особистості.

ПРН 9. *Моделює* зміст уроку мистецтва *вибираючи* відповідні методи та засоби навчання учнів; *аналізує* динаміку особистісного розвитку здобувачів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 15. *Виявляє* емоційну чутливість, здатність до рефлексії та ціннісного ставлення до музичних творів різних епох, стилів і жанрів, *уміє* відтворювати, інтерпретувати, аналізувати й пояснювати їхній ідейний та художньо-образний зміст. *Використовує* музично-виконавську майстерність під час проведення уроків мистецтва, а також у мистецько-виховній діяльності.

ПРН 16. *Демонструє* здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії, критично *оцінює* особистісно-професійний потенціал, власну педагогічну майстерність, *обирає* ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни здобувач знає основні теоретичні та практичні аспекти методики музичної та інтегрованої освіти школярів, а також готовий до практичного проведення уроків мистецтва/музичного мистецтва.

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

МОДУЛЬ І

«ОСВІТНЯ РЕФОРМА СТАРШОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ»

Змістовий модуль 1.

Стратегічні цілі реформування системи шкільної мистецької освіти

Тема 1. Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) (2 год.).

План заняття

1. Чому потрібно реформувати старшу школу? Передумови реформи.
2. Візія академічного ліцею.
3. Ключові елементи концепції розвитку академічних ліцеїв.

Розкриття сутності та стратегічних орієнтирів модернізації старшої школи в умовах реалізації освітньої реформи. Аналіз передумов, що зумовили необхідність трансформації системи середньої освіти, зокрема виклики сучасного суспільства, потреби ринку праці та глобальні освітні тенденції. Візія академічного ліцею, як інноваційного освітнього закладу, що забезпечує високий рівень академічної підготовки, створює умови для особистісного розвитку та професійного самовизначення учнів. Аналіз концептуальних елементів розвитку академічних ліцеїв: організаційно-педагогічних принципів, освітніх програм, кадрового забезпечення, управлінської автономії та партнерства з громадами й закладами вищої освіти. Стратегічне значення академічних ліцеїв як основи профільної середньої освіти та підґрунтя для підготовки конкурентоспроможної молоді.

Тема 2. Сутність, мета і принципи організації профільного навчання мистецтва (2 год.).

План заняття

1. Мета, завдання і структура профільного навчання мистецтва.
2. Принципи організації профільного навчання.
3. Форми організації профільного навчання.
4. Допрофільна підготовка.

Розкриття теоретичних і методичних основ побудови освітнього процесу у старшій школі з урахуванням художньо-естетичної спрямованості. Розгляд мети, завдань і структури профільного навчання мистецтва, що забезпечує формування в учнів цілісного художнього світогляду, розвиток творчих здібностей та естетичної культури. Принципи організації профільного навчання, які визначають його гуманістичний, культуровідповідний і особистісно зорієнтований характер. Аналіз форм організації профільного навчання мистецтва – від аудиторної роботи до

інтегрованих та проєктних методів, що сприяють індивідуалізації освітньої траєкторії. Допрофільна підготовка, яка забезпечує поступовий перехід учнів до профільного навчання, створює умови для професійного самовизначення та ранньої творчої реалізації. Формування системного уявлення про профільне навчання мистецтва як важливий складник сучасної середньої освіти та розвиток компетентностей майбутніх педагогів у сфері художньо-естетичного виховання.

Тема 3. Нормативні документи регуляції профільної освіти в Україні (2 год.).

План заняття

1. Державний стандарт профільної середньої освіти.
2. Характеристика модельних навчальних програм профільних ліцеїв.
3. Методичні рекомендації до викладання предметів художньо-естетичного циклу.

Аналіз державних стандартів, їх значення при написанні освітніх програм. Нормативні документи, що регулюють профільну освіту в Україні: Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту» та Державний стандарт профільної середньої освіти, затверджений Постановою КМУ № 851 від 25.07.2024 р., який набуде чинності з 1 вересня 2027 року для здобувачів 12-річної освіти. Освітні програми закладів також ґрунтуються на цих стандартах. Загальні положення типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня. Інваріантна та варіативна складова програми. Мистецький освітній профіль. Загальний обсяг навчального навантаження з галузі «Мистецтво» та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Авторські модельні і навчальні програми (Л. Масол, О. Гайдамака, Л. Кондратова та ін.).

Тема 4. Навчально-методичне забезпечення викладання освітньої галузі «Мистецтво» у старшій школі (2 год.).

План заняття.

1. Навчальна програма та навчальний план профільного ліцею.
2. Календарно-тематичне планування з мистецтва.
3. Підручники, посібники з мистецтва, робочі зошити.

Послідовність складання та затвердження робочого навчального плану, за допомогою якого здійснюється організація освітнього процесу у профільному ліцеї. У робочому навчальному плані конкретизується варіативний складник Базового навчального плану, що є складовою частиною Державного стандарту профільної середньої освіти відповідного рівня та навчального плану з типової освітньої програми. Сучасні програми

та підручники з інтегрованого курсу «Мистецтво» для 10–12 класів профільної школи. Характеристика тематичних розділів та змісту підручників. Види діяльності учнів, передбачені у змісті підручників з мистецтва. Взаємозв'язок різних видів мистецької діяльності на основі спільного змісту. Зміст підручника з мистецтва 10 (11) кл. рівень стандарту: рубрики «Перлина», «Довідка», «Факт», «Культурні взаємовпливи», «Практичне завдання», «Робота з джерелами», «Професійні випробування».

Змістовий модуль 2

Методичні положення навчання мистецтва у старших класах профільних ліцеїв

Тема 5. Основні принципи реалізації сучасних методик в освітньому процесі в старших класах (2 год.).

План заняття

1. Принцип системності.
2. Принцип науковості.
3. Принцип активності особистості в освітньому процесі.
4. Принцип цінності та унікальності особистості.
5. Принцип доцільності.
6. Принцип практичного спрямування.

Принцип системності – передбачає існування алгоритму роботи та використання можливостей усіх основних напрямів діяльності педагога. Принцип цінності та унікальності особистості – надання пріоритету особистісного розвитку, що полягає у самоцінності педагога й дитини та у визнанні індивідуальності. Принцип цілісності – в освітньому процесі необхідно працювати з усією особистістю загалом, у всьому розмаїтті її пізнавальних, мотиваційних, емоційних та інших проявів. Принцип доцільності – будь-який супровід освітнього процесу має бути усвідомленим і підпорядкованим поставленій загальній меті. Принцип своєчасності – будь-який супровід освітнього процесу має бути проведено вчасно та в найсприятливіших умовах для його високої ефективності. Принцип активності особистості в освітньому процесі – освіта повинна сприйматися як процес, у якому людина включена до активної позиції. Принцип практичного спрямування – формування універсальних навчальних дій, здатності їх застосовувати у практичній діяльності та повсякденному житті; самостійна робота, яка розуміється не як робота на самоті й без контролю, а як самоосвіта (найважливіше вміння в інтелектуальному розвитку).

Тема 6. Організаційно-методичні засади проєктування і моделювання уроків мистецтва (2 год.).

План заняття

1. Процес підготовки вчителя до уроку.
2. Структура уроку із зазначенням послідовності етапів.
3. Зміст дидактичного матеріалу.
4. Принципи моделювання уроку мистецтва.

Процес підготовки вчителя до уроку складає два етапи – попередній і безпосередній. Перший етап включає: вивчення літератури, навчальної програми (альтернативні програми), підручники й методичні посібники; узагальнення досвіду колег, розроблення календарно-тематичного плану на рік. Другий етап: конкретизація планування і складання конспекту кожного уроку з уточненням його місця в загальній системі уроків з предмету; визначення теми, мети, завдань навчання, виховання і розвитку учнів, окреслення структури уроку із зазначенням послідовності етапів, змісту дидактичного матеріалу і методичне забезпечення – методи, прийоми, технології; обрання форм роботи учнів (індивідуальні, групові, фронтальні) і навчального обладнання – наочні та технічні засоби. Етапи, що забезпечують цілісність уроку: I етап – підготовчий, що включає організаційний момент, актуалізацію знань і способів діяльності учнів, лаконічне повторення попередньо вивченого матеріалу (пригадати проаналізовані на попередніх уроках художні образи, зміст елементарних термінів або відомості про митців, творчість яких уже вивчалася тощо). II етап – основна частина, що передбачає виклад і організацію засвоєння нового матеріалу (бесіда, організація сприймання творів мистецтва та художньо-практичної діяльності учнів). III етап – підсумок – лаконічне оцінювання, зокрема «акордна» форма оцінювання за різні види діяльності, а також за загальний внесок учнів у спільну роботу. Загальні принципи моделювання: відповідності моделі оригіналу (не довільна, а така, що відповідає освітнім реаліям); екстраполяції модельної інформації (можливості перенесення інформації з моделі на реальний педагогічний процес); верифікації модельної інформації (перевірки адекватності моделі в педагогічному досвіді).

Тема 7. Взаємоузгодження домінантних і синтетичних видів мистецтва в інтегрованому курсі (2 год.).

План заняття

1. Домінантні змістові лінії (музичне та образотворче мистецтво) у змісті інтегрованого курсу.
2. Моделі драматизації і театралізації.
3. Види інтеграції в художньо-педагогічних технологіях.

Взаємодія домінантних змістових ліній – музичного та образотворчого мистецтв у змісті інтегрованого курсу, конкретні шляхи їх реалізації на уроках у школі. Певні тенденції, закономірності, які варто пам'ятати: при

викладанні двох уроків у єдиному циклі першим уроком доцільно планувати музичне мистецтво, а не образотворче. Це пояснюється тим, візуальний ряд який розриває зміст певної спільної теми, завжди конкретніший за музичні образи. Аналогічні функції виконують засоби «музичного живопису», що доцільні для програмної симфонічної музики (добір кольорів відповідно до темброво-інструментальної палітри твору, регістрових співставлень, динаміки).

Моделі драматизації і театралізації, які збагачують арсенал інтегративних художньо-педагогічних технологій: інтонаційні або пантомімічні міні-діалоги за темою з використанням костюмів та іграшкових персонажів; музично-хореографічні сценки та пісні-ігри; постановка дитячої опери або епізоду з неї.

Технологічне забезпечення тематичної інтеграції, що втілює певну духовно-світоглядну ідею, досягається шляхом зіставлення і порівняння образів у різних видах мистецтва. Емоційне підсилення порівнянь засобами мистецтва слова (вірші, прислів'я, загадки) та театралізація (діалоги з уявними або казковими героями, інсценізації тощо).

Змістовий модуль 3

Сучасні підходи до реалізації змісту шкільної мистецької освіти

Тема 8. Інноваційні форми, методи та прийоми навчання мистецтва у старших класах (2 год.).

План заняття

1. Інноваційні форми організації навчання.
2. Інноваційні методи навчання.
3. Інноваційні прийоми роботи.
4. Інноваційні форми, методи, прийоми навчання мистецтва.

1. Інноваційні форми організації навчання. Проєктне навчання – створення колективних або індивідуальних мистецьких проєктів (театральна постановка, виставка, відеоарт). Майстер-класи з практиками-митцями – залучення художників, музикантів, акторів. Арт-студії та творчі лабораторії – інтерактивні простори для експериментів із різними видами мистецтва. Інтегровані уроки – поєднання мистецтва з історією, літературою, інформатикою, психологією.

Віртуальні музеї та онлайн-галереї – використання цифрових ресурсів (VR/AR технологій).

2. Інноваційні методи навчання. Метод кейсів – аналіз мистецьких ситуацій (наприклад, розбір художнього конфлікту у виставі). Метод проєкцій – створення учнями власних художніх концепцій та їх захист. Метод візуалізацій – використання мультимедійних презентацій, інтерактивних картин. Драматизація та імпровізація – театральні вправи,

рольові ігри. Фліп-клас (перевернуте навчання) – самостійне опрацювання теорії вдома та практичне застосування на уроці.

3. Інноваційні прийоми роботи. Використання цифрових інструментів: графічні планшети, музичні редактори, програми для 3D-моделювання. Мікс-медіа – поєднання різних мистецьких технік (живопис + відео + звук). Арт-терапевтичні прийоми – малювання емоцій, музикотерапія, створення колажів. Метод сторітелінгу – розповіді через художній образ. Колаборації учнів – спільні міжпредметні чи міжшкільні творчі проєкти.

Тема 9. Загальні засади методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 10-11 класах

План заняття

1. Мистецька освіта та естетичне виховання.
2. Методичні засади викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» учням ліцею відповідно до вікового розвитку.
3. Змістові лінії інтегрованого курсу «Мистецтво».
4. Розвиток художніх і загальних здібностей учнів старших класів.

Термін «формування» відбиває односторонній рух від учителя до учнів і не робить акцент на важливих аспектах педагогіки співробітництва (суб'єкт суб'єктній взаємодії) та синергетики (самоорганізації освітніх систем, саморозвитку учнів). Поняття культури в сучасних умовах набуває іншого, багатограннішого тлумачення і розглядається в контексті феномену культуротворчості. Мистецтво, як відомо, стимулює не тільки загальний естетичний розвиток, а й творчі здібності та мислення, здатність до художнього самовираження, рефлексії, що є менш важливим, ніж художня ерудиція. Змістові лінії інтегрованого курсу «Мистецтво»: художньо-культурна, художньо-образна, емоційно-ціннісна, творчо-діяльнісна, міжмистецька (інтегративна). Врахування вікових особливостей учнів ліцею (10–11 клас): когнітивний розвиток, емоційно-ціннісна сфера, соціальні потреби. Методичні принципи викладання: компетентнісний підхід, інтегративність, культурологічність, діалогічність і діяльнісний підхід. Методи навчання для ліцеїстів: проблемне навчання – постановка відкритих запитань, проєктний метод – індивідуальні чи групові мистецькі проєкти, порівняльний аналіз – зіставлення мистецьких стилів, мультимедійні технології – використання онлайн-музеїв, VR-турів, цифрового малювання, музичних редакторів, інтерактивні методи – дебати, квести, рольові ігри («мистецтвознавці», «куратори виставки»).

Тема 10. Методи і форми роботи при вивченні тем з мистецтва в 10 класі (2 год.).

План заняття

1. Основні поняття підручника «Мистецтво» 10 клас.
2. Методика розкриття тем «Мистецтво африканського культурного регіону», «Мистецтво американського культурного регіону».
3. Методика розкриття тем «Мистецтво далекосхідного культурного регіону», «Мистецтво індійського культурного регіону», «Мистецтво арабо-мусульманського культурного регіону».

Основні поняття: Мистецтво – вид діяльності, який відображає дійсність через художній образ; синтетичні й просторові, часові види мистецтва. Художня культура – сукупність художніх цінностей суспільства, мистецтва як частина культури. Культурний регіон – територія з характерними мистецькими, культурними традиціями (Африка, Америка, Індія, Далекий Схід, Арабо-мусульманський, Європа). Архітектура – просторовий вид мистецтва, споруди, ансамблі, їх форми, функції і стиль. Живопис – вид образотворчого мистецтва, фарби, кольори, фактура, композиція. Скульптура – об’ємна пластика, матеріали, об’єм і просторове розташування, стилістичні особливості. Музика – часовий вид мистецтва, мелодія, ритм, тембр, жанри, стилі музичної творчості. Танець / хореографія – рух, виразність тіла, ритм, стиль танцю (народний, класичний, сучасний) у межах культурних регіонів. Театр і кіно – синтетичні види, що поєднують різні мистецькі засоби: сценографія, акторство, режисура, драматургія, кінохудожні засоби. Стиль / художній напрям / жанр – характерні ознаки епохи або школи, що проявляються через форму, тему, техніку. Образ / художній образ – спосіб художнього відображення світу, через символи, метафори, асоціації. Композиція – організація елементів твору мистецтва: лінія, форма, колір, простір, пропорція. Форма і зміст – як мистецтво передає ідею через художні засоби (форма) і що саме передається (зміст). Національна (етнічна) особливість – специфіка мистецтва певного народу або регіону: форми, техніки, символіка. Декоративно-ужиткове мистецтво / орнамент / каліграфія / мініатюра – прикладні мистецтва, оздоблення, естетика прикладної творчості. Художня спадщина – значущі твори минулого, пам’ятки архітектури, образотворчого мистецтва, музики, театру, кіно, які мають історичну, культурну, художню цінність. 1. Методи роботи: Пояснювально-ілюстративний метод, порівняльний аналіз, метод проєктів, дискусії / круглий стіл, метод візуалізації, інтерактивні методи. 2. Форми організації роботи: інтегровані уроки, урок-презентація / урок-подорож, урок-майстерня, групова робота, проєктні дні, мультимедійні технології.

Тема 11. Методи і форми роботи при вивченні тем з мистецтва в 11 класі (2 год.).

План заняття

1. Основні поняття підручника «Мистецтво» 11 клас.

2. Методика розкриття теми «Мистецтво європейського культурного регіону».

3. Методика розкриття теми «Мистецтво європейського культурного регіону. Україна».

Основні поняття: Мистецтво (видове, синтетичне, часові й просторові види) – загальне й особливе визначення, класифікація (живопис, архітектура, скульптура, театр, музика, хореографія, кіно). Культура / художня культура. Художній образ – спосіб поєднання форми і змісту, раціонального і емоційного, типовості та індивідуальності у мистецтві. Зміст і форма – тема, ідея, емоційно-естетичне ставлення (зміст); форма як структура, композиція, засоби виразності. Стил ь / художній стил ь / художній напрям / епоха. Метод художнього пізнання / художній метод – способи вираження у мистецтві, засоби реалізації художнього задуму; іноді вивчаються через теорію мистецтва й естетику. Генезис мистецтва – походження мистецтва, його розвиток через історію, вплив суспільства, культури, технологій. Традиція – новаторство – як важливі компоненти історичного розвитку мистецтва: що передається, що змінюється, як виникають нові форми. Синтетична природа мистецтва / синтетичні види мистецтва – види, які об’єднують кілька видів мистецтва, напр., театр, кіно, хореографія, які мають елементи музики, образотворчого мистецтва тощо. Функції мистецтв – естетична, виховна, комунікативна, пізнавальна, світоглядна тощо. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, порівняльний аналіз, метод проєктів, інтерактивні методи – вікторини, рольові ігри, сторітелінг – розповіді про митців. Форми організації: урок-подорож Європою – віртуальні екскурсії по культурних столицях, урок-диспут, урок-галерея – міні-виставки (плакати, колажі, цифрові презентації), творча майстерня.

Змістовий модуль 4

Контроль та оцінювання мистецьких компетентностей учнів старших класів.

Тема 12. Завдання мистецької освітньої галузі у формуванні ключових компетентностей і результатів навчання учнів Нової української школи

План заняття

1. Мистецька галузь як складова Нової української школи.
2. Ключові компетентності учнів НУШ та їх зв’язок з мистецтвом.
3. Завдання мистецької освітньої галузі.
4. Очікувані результати навчання.
5. Методичні підходи реалізації.

Значення мистецької галузі у становленні компетентнісної особистості. Мистецтво як простір розвитку критичного мислення, цінностей і творчості. Спілкування державною та іноземними мовами. Математична, природничо-наукова та технологічна компетентності через інтеграцію з мистецтвом. Ініціативність та підприємливість. Соціальна та громадянська компетентності. Культурна обізнаність і самовираження засобами мистецтва. Завдання мистецької освітньої галузі: розвиток креативності, естетичного смаку та художньої грамотності; виховання ціннісних орієнтацій (гуманістичних, громадянських, патріотичних); формування емоційно-ціннісного досвіду через мистецтво; підтримка індивідуальних талантів і творчої самореалізації. Очікувані результати навчання: уміння аналізувати й інтерпретувати мистецькі твори; створення власних творчих продуктів у різних видах мистецтва; здатність до естетичного сприймання світу; розвиток комунікативних та кооперативних навичок через мистецькі проєкти. Методичні підходи реалізації; інтегроване навчання; проєктна діяльність; використання цифрових технологій та медіа-мистецтва; рефлексія та оцінювання навчальних результатів.

Тема 13. Оцінювання компетентностей учнів старших класів(2 год.).

План заняття

1. Мистецькі знання, уміння і навички учнів. Очікувані результати.
2. Групи споріднених результатів.
3. Індокси у мистецькій освітній галузі.

Знання – орієнтуватися в основних стилях, жанрах та видах мистецтва; знати ключові культурні явища; *уміння* – аналізувати мистецькі твори, робити власні інтерпретації, створювати творчі продукти (малюнок, проєкт, презентація); *навички* – володіти техніками у вибраних видах мистецтва, користуватися сучасними цифровими інструментами; *очікувані результати* – формування здатності до творчої самореалізації, розвинутого естетичного смаку, ціннісного ставлення до мистецтва.

Очікувані результати: Формування цілісного художнього світогляду. Розвиток критичного мислення та креативності. Уміння аналізувати та інтерпретувати мистецькі твори. Здатність до самовираження через мистецтво (музика, живопис, медіа). Усвідомлення українського мистецтва як складової європейського та світового культурного процесу. Оцінювання здійснюється не лише за окремими уміннями, а й за групами споріднених результатів, що охоплюють цілісні сфери діяльності: Когнітивна (знання про

мистецтво, поняття, терміни, культурний контекст). Емоційно-ціннісна (сформованість естетичних почуттів, ціннісне ставлення до мистецтва, здатність до співпереживання). Діяльнісно-творча (створення власних мистецьких продуктів, участь у колективних і міждисциплінарних проєктах). Комунікативна (уміння презентувати власні ідеї, обговорювати твори мистецтва, вести дискусію). Індекси – це умовні показники, які дозволяють відстежувати динаміку розвитку компетентностей учня. Вони включають: рівень сформованості знань (репродуктивний – застосування знань – творчий рівень); якість виконання творчих завдань (технічність, оригінальність, емоційна виразність); активність і самостійність у проєктній діяльності. Рефлексія – здатність оцінити власну діяльність і результати інших.

Тема 14. Інтегровані мистецькі проєкти у 10-11 класах: ціннісні аспекти (2 год.).

План заняття

1. Поняття інтегрованих мистецьких проєктів та їх актуальність для старшої школи.
2. Освітні та виховні та ціннісні можливості інтегрованих проєктів.
3. Приклади інтегрованих мистецьких проєктів для 10–11 класів.
4. Методичні підходи до реалізації. Роль педагога як фасилітатора та наставника

Значення інтегрованих мистецьких проєктів для розвитку критичного мислення та креативності. Формування ціннісних орієнтацій (естетичних, моральних, соціальних). Гуманістичний вимір (повага до культурного розмаїття, толерантність). Патріотичний та громадянський компонент. Естетичні цінності та розвиток художнього смаку. Особистісна самореалізація через мистецтво.

Інтегровані проєкти поєднують різні види мистецтв, залучають літературу, історію, філософію та сучасні технології, створюючи цілісний освітній простір. Міжпредметні проєкти (музика + література + історія). Сучасні мультимедійні та перформативні практики. Проєкти, орієнтовані на соціальну активність учнів. Проєктне навчання та робота в групах. Використання цифрових технологій. Рефлексія та презентація результатів. Значення інтегрованих мистецьких проєктів для формування світогляду старшокласників. Роль педагога як фасилітатора та наставника.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма здобуття освіти				заочна форма здобуття освіти			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ І «ОСВІТНЯ РЕФОРМА СТАРШОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ»								
Змістовий модуль 1. Стратегічні цілі реформування системи шкільної мистецької освіти								
Тема 1. Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї).	9	2	1	6	10			10
Тема 2. Сутність, мета і принципи організації профільного навчання мистецтва.	7	2	1	4	8			8
Тема 3. Нормативні документи регуляції профільної освіти в Україні.	11	2	1	8	10			10
Тема 4. Навчально-методичне забезпечення викладання освітньої галузі «Мистецтво» у старшій школі.	9	2	1	6	11		1	10
Усього годин за З.м.м 1	36	8	4	24	39		1	38
Змістовий модуль 2 Методичні положення навчання мистецтва у старших класах профільних ліцеїв								
Тема 5. Основні принципи реалізації сучасних методик в освітньому процесі в старших класах.	10	2	2	6	10			10
Тема 6. Організаційно-методичні засади проєктування і моделювання уроків мистецтва.	10	2	2	6	14	1	1	12

Тема 7. Взаємоузгодження домінантних і синтетичних видів мистецтва в інтегрованому курсі.	10	2	2	6	11		1	10
Усього з годин за Зм.м. 2	30	6	6	18	35	1	2	32
Змістовий модуль 3 Сучасні підходи до реалізації змісту шкільної мистецької освіти								
Тема 8. Інноваційні форми, методи та прийоми навчання мистецтва у старших класах.	12	2	2	8	13	1	2	10
Тема 9. Загальні засади методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 10-11 класах.	12	2	4	6	12	1	1	10
Тема 10. Методи і форми роботи при вивченні тем з мистецтва в 10 класі.	14	2	4	8	13	1	2	10
Тема 11. Методи і форми роботи при вивченні тем з мистецтва в 11 класі.	14	2	4	8	13	1	2	10
Усього годин за Зм.м. 3	52	8	14	30	51	4	7	40
Змістовий модуль 4 Контроль та оцінювання мистецьких компетентностей учнів старших класів								
Тема 12. Завдання мистецької освітньої галузі у формуванні ключових компетентностей і результатів навчання учнів Нової української школи.	10	2	2	6	8,5	0,5		8
Тема 13. Оцінювання компетентностей учнів старших класів.	10	2	2	6	8			8
Тема 14. Інтегровані мистецькі проекти у 10-11 класах: ціннісні аспекти.	10	2	2	6	8,5	0,5		8
Усього годин за	30	6	6	18	25	1		24

Зм.м. 4								
Загальна кількість годин	150	28	30	92	150	6	10	134

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Семінарські заняття		
1.	Зміст законодавчих освітніх документів (Закон «Про освіту», державні стандарти) у контексті реформи НУШ в профільному ліцеї. Передумови реформи.	2	-
2.	Особливості і принципи організації профільного навчання мистецтва у 10-12 класах.	2	-
3.	Взаємодія домінуючих змістових ліній – музичного та образотворчого мистецтв у змісті інтегрованого курсу, конкретні шляхи їх реалізації на уроках у школі.	2	-
4.	Структура і зміст інтегрованих уроків мистецтва. Процес підготовки вчителя до уроку.	2	-
	Практичні заняття		
5.	Проаналізувати навчально-методичне забезпечення уроку мистецтва у старших класах і скласти КТП з мистецтва на певний клас	2	-
6.	Продемонструвати методику викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у старших класах.	2	1
7.	Змодельовати коротку методичну розробку уроку у 10 класі (конспект із темою, метою, завданнями, етапами)	2	1
8.	Змодельовати коротку методичну розробку уроку в 11 класі (конспект із темою, метою, завданнями, етапами)	2	1
9.	Методична розробка конспекту уроку мистецтва на основі теми та таблиці компетентностей.	2	1
10.	Створити концепцію віртуальної художньої галереї або музичного фестивалю, визначивши тематику, цільову аудиторію, рекламні матеріали.	2	1
11.	Створити власний арт-проект (плакат, колаж, цифрову інсталяцію) на тему «Моє місто у мистецькому	2	1

	вимірі».		
12.	Підготувати мультимедійну презентацію про сучасного українського митця та представити її у формі «виставки».	2	1
13.	Зняти короткий відеоролик у стилі «арт-есе» з використанням музики, живопису та поезії.	2	1
14.	Провести дебати: «Традиційне мистецтво та сучасне мистецтво: що формує майбутнє?».	2	1
15.	Провести міні-дослідження «Мистецтво як відображення цінностей суспільства» (приклади з українського та світового мистецтва).	2	1
	Разом годин	30	10

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Бали
		денна форма	заочна форма	
1.	Тема 1. Використання інтерактивних методів на уроках мистецтва для розвитку критичного мислення.	4	6	5
2.	Тема 2. Інтерпретація художнього твору з точки зору стилю та художньо-образного змісту.	4	6	5
3.	Тема 3. Методи стимулювання творчого мислення учнів через аналіз візуального мистецтва.	4	6	5
4.	Тема 4. Створення методичного комплексу для формування художньо-виразних умінь учнів.	5	7	5
5.	Тема 5. Організація творчих конкурсів серед старшокласників на уроках мистецтва.	4	7	5
6.	Тема 6. Підготовка інтегрованого заняття «Історія мистецтва та українська література: відображення епохи».	5	7	5
7.	Тема 7. Дослідження ефективності інтерактивних технологій у розвитку музично-художніх здібностей учнів.	4	7	5

8.	Тема 8. Методика перевірки художньо-естетичних компетентностей старшокласників.	4	6	5
9.	Тема 9. Мистецтво та фізика: створення уроку про акустику і музичні інструменти.	4	7	5
10.	Тема 10. Використання аналізу художніх творів для розвитку критичного мислення учнів.	4	6	5
11.	Тема 11. Створення арт-проєкту на тему «Сучасне українське мистецтво». Створити концепцію проєкту, включаючи план роботи та оформлення виставки учнівських робіт.	6	8	5
12.	Тема 12. Підготовка до проєктування уроку «Музика і література: відображення епохи».	5	7	5
13.	Тема 13. Розробити програму заходу та критерії оцінювання учасників.	5	6	5
14.	Тема 14. Підготовка до інтегрованого заняття «Історія мистецтва та історія України» з використанням історичних та мистецьких джерел.	5	7	5
15.	Тема 15. Підготувати сценарій та методичні матеріали для проведення музичного вечора для старшокласників.	5	7	5
16.	Тема 16. Підготувати конспект уроку з практичною частиною та завданнями для самостійної роботи учнів.	4	6	5
17.	Тема 17. Аналіз композиції в графіці. Розробити методичні завдання для аналізу графічного твору, включаючи інтерпретацію художніх образів.	5	7	5
18.	Тема 18. Аналіз художніх творів для розвитку критичного мислення. Створити методичний матеріал для обговорення та аналізу творів мистецтва	5	7	5
19.	Тема 19. Підготувати методичні завдання з аналізу творів за допомогою медіаматеріалів	5	7	5
20.	Тема 20. Підготувати методику оцінювання та контрольні завдання для учнів.	5	7	5
	Разом годин на самостійну роботу	92	134	

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекції з використанням мультимедійних презентацій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда. робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* моделювання частини уроку (конспект), інтерактивні завдання, практичні і дослідні роботи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; дидактичні ігри, виконання творчих завдань, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), опора на життєвий досвід студента, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні.

III. Методи контролю і самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності (усний, письмовий, тестовий, програмовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Поточний контроль в усній або у письмовій формах (тестування).
2. Підсумковий контроль в усній формі.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання результатів навчання є:

- ✓ залік, екзамен;
- ✓ стандартизовані тести;
- ✓ презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Приклад для екзамену

Поточні завдання та самостійна робота														Екзамен	Сума
Зм.м.1				Зм.м.2			Зм.м.3			Зм.м.4					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	100
50%														50%	100%

Примітка. Поточне тестування та самостійна робота вираховується сумарно в 100 балів, після чого визначається 50% від цієї суми в кількості балів (А). Екзаменаційна оцінка виставляється в 100 балів, але від цієї суми вираховується 50% від кількості балів (В). Кінцевий результат (С) дорівнює А+В.

Співвідношення питомої ваги результатів поточного контролю та результатів здачі екзамену

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	Екзаменаційна оцінка	
			Результати поточного та проміжного контролю	Результати здачі екзамену
A	Відмінно	90–100	27–30	63–70
B	Добре	82–89	24–26	58–62
C	Добре	75–81	22–23	53–57
D	Задовільно	67–74	20–21	47–52
E	Задовільно	60–66	18–19	42–46
FX	Незадовільно	35–59	10–17	25–41

X	Незадовільно	0–34	0–9	0–24
---	--------------	------	-----	------

11. КРИТЕРІЇ ОЙЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання знань здобувачів за 5-ти бальною системою

1–2 бали – здобувач виявляє знання та розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища й робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку стосовно теми, уміє застосовувати знання при розв’язанні завдань за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання є достатньо повними, здобувач вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події в аспекті бачення смислового взаємозв’язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; може опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – здобувач володіє глибокими й міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; виконує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об’єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – здобувач має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів – доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити й розв’язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно й творчо викладає матеріал в усній і письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

**Порядок переведення рейтингових показників відповіді
у європейські оцінки ECTS**

Оцінка у балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Роз'яснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінна відповідь лише з незначною кількістю помилок).
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками).
75-81		C	Добре (в загальному вірна відповідь з певною кількістю суттєвих помилок).
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогана відповідь, але зі значною кількістю недоліків).
60-66		E	Достатньо (відповідь задовольняє мінімальні критерії)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерій оцінювання навчальних досягнень
«Відмінно»	A	За глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, за уміння пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в

		усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення.
«Добре»	BC	За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
«Задовільно»	DE	За знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому виклад його не повний, непослідовний. Студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.
«Незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX	Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
«Незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F	За повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчально-методичні посібники, підручники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ тестові та контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень здобувачів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (друковані завдання для підсумкового контролю);

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гайдамака О. В. Мистецтво : (рівень стандарту, профільний рівень) : підруч. для 10 (11) кл. закл. заг. серед. освіти. Київ : Генеза, 2019. 224 с.
2. Ільчук Л. П. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до практичної діяльності в школі : метод. реком. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2019. 35 с.
3. Ільчук Л. П. Використання педагогічних новацій на заняттях музичного мистецтва в умовах дистанційного навчання. *Традиційна освіта та технологічні виклики сучасності у процесі викладання педагогічних і психологічних дисциплін у країнах ЄС*. Włocławek, Polska, 2022. Voi. 2. P. 62–67.
4. Ільчук Л. П. Інтерактивні методи навчання на заняттях з мистецтва. (Тези) *Матер. наук.-метод. семінару «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті»*. Кременець, 2022. С. 22–27.
5. Ільчук Л. П. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності у закладах загальної середньої освіти XXVII Матеріали XXVII Міжнар. наук.-практ. конф. «Multidisciplinary academic notes. Theory, methodology and practice». Czech Republic, 2022. P. 247–251.
6. Lina P. Ilchuk, Inna V. Ratynska, Mykola L. Shvydkiv, Halyna R. Shvydkiv. The Role of Pedagogical Mentoring in the Formation of Professional Competencies of Future Music Teachers. *Studia Universitatis «BABEȘ-BOLYAI» series Musica*. The Romania, 2024. P. 35–51.
7. Масол Л. М. Мистецтво. Рівень стандарту, профільний рівень: підруч. для 10(11) класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 224 с. <https://shkola.in.ua/1676-mystetstvo-10-11-klas-masol-2018.html>.
8. Старша профільна школа: кроки до становлення. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019. 52 с.

Додаткова

1. Ільчук Л. П. Мінько О. В. Педагогічні умови формування дослідницьких якостей підлітків засобами проєктних технологій. *Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Promising ways of information technology development»*. Іспанія, 2023. С. 230–237.
2. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія. К.: Промінь, 2006. 432 с.

3. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : підручник. Київ «Міленіум», 2006. 344 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/711953/>.
4. Хміль Н. А. Теорія і практика формування професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі: дис. д-ра наук. Харків, 2021.
5. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с. URL : https://bohdan-books.com/userfiles/file/books/lib_file_197604469.pdf?srsId=AfmBOoqM6XAZ3ABQ1HpvLAB2w_yMqd5y29X5678VEe_MwHze1C2m-NmV.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт МОН України. URL : <https://mon.gov.ua/>.
2. «Мистецтво та освіта». URL : <https://artedu.com.ua/index.php/adm>.
3. Навчальні програми 10–11 кл. URL : <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>.
4. Державні стандарти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/972-2022-%D0%BF#Text>.
5. Стилi та напрями мистецтва. URL : <https://mozok.click/1713-stil-ta-napryami-mistectva.html>.